

Tehnici avansate de programare

Curs 2

Cristian Frăsinaru

`acf@infoiasi.ro`

Facultatea de Informatică
Universitatea "Al. I. Cuza" Iași

Transformarea documentelor XML

Conținutul cursului

- Ce este XSL ?

Conținutul cursului

- Ce este XSL ?
- Limbajul XSLT

Conținutul cursului

- Ce este XSL ?
- Limbajul XSLT
- Limbajul XPath

Conținutul cursului

- Ce este XSL ?
- Limbajul XSLT
- Limbajul XPath
- Exemple de utilizare XSLT și XPath

Conținutul cursului

- Ce este XSL ?
- Limbajul XSLT
- Limbajul XPath
- Exemple de utilizare XSLT și XPath
- Limbajul XQuery

Conținutul cursului

- Ce este XSL ?
- Limbajul XSLT
- Limbajul XPath
- Exemple de utilizare XSLT și XPath
- Limbajul XQuery
- Java și XSLT: TrAX

XSL

Ce este XSL

Extensible Stylesheet Language

Limbaj pentru definirea de stylesheet-uri pentru documente XML

CSS styleheet-uri pentru HTML ⇔
XSL styleheet-uri pentru XML

Componentele XSL sunt:

- XSLT (Transformation)
- XPath
- XSL FO (Formatting Objects)

Limbajul XSL

- Un limbaj de transformare XML în HTML.
- Un limbaj capabil să filtreze și să ordoneze date XML.
- Un limbaj ce poate formata un document XML pe baza datelor conținute, cum ar fi afișarea numerelor negative cu roșu, etc.
- Un limbaj ce poate transmite datele XML către diverse dispozitive de ieșire.

XSL este un standard W3C

Ce este XSLT ?

Limbaj funcțional folosit pentru a procesa informații structurate.

Rolul său:

- Transformare: XML - XML, respectiv
- Prezentare: XML - HTML, PDF, text, ...

Arbore sursă → Arbore destinație

XSLT + XML $\Leftrightarrow$ Proceduri stocate + BD

XSLT ca limbaj de programare

Ca limbaj de programare, XSLT permite:

- Efectuarea de calcule
- Rearanjarea sau sortarea datelor
- Combinarea datelor din surse multiple
- Personalizarea afișării, etc.

Specificațiile complete ale limbajului:

<http://www.w3.org/TR/xslt>

XSLT este în format XML

Structura generală a unui document este:

```
<xsl:transform xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform"
               version="1.0">
  <!-- Sabloane -->
</xsl:transform>
```

sau

```
<xsl:stylesheet xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform"
                version="1.0">
  <!-- Sabloane -->
</xsl:stylesheet>
```

Unui fisier XML îi poate fi asociată o transformare XSLT astfel:

```
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="fisier.xsl"?>
```


'Pattern matching'

Paradigma de procesare este "pattern matching".

Un document XSLT = mulțime de *reguli de potrivire* (șabloane, template-uri) de forma:

"dacă intrarea este de această formă - generează următorul rezultat".

Ordinea de aplicare a regulilor depinde de implementare.

Procesarea nu se face linie cu linie, ca în cazul procesoarelor de texte, ci la nivel de nod.

Procesoare XSLT

- JAXP (Sun)
- Xalan (Apache)
- MSXML (Microsoft - parserul inclus în suita Internet Explorer)
- System.xml: (Microsoft - parserul inclus în .NET)
- Oracle-J (Oracle)
- XT (James Clark)

Locul procesării poate fi atât la nivelul clientului cât și la nivelul serverului.

Sintaxa XSLT

Limbajul XSLT pune la dispoziție elemente pentru:

- Definirea regulilor de transformare (șabloane)
- Crearea arborelui rezultat
- Definirea de variabile și parametri
- Procesare repetitivă, condițională, sortare
- Includerea altor fișiere cu transformări

XSLT folosește expresii XPath

Șabloane

xsl:template

```
<xsl:template match="fragment-intrare">  
  <!-- fragment-iesire -->  
</xsl:template>
```

xsl:apply-templates

```
<xsl:apply-templates/>  
<xsl:apply-templates select="persoana"/>  
<xsl:apply-templates select="nume|prenume|adresa"/>
```


Șabloane

xsl:call-template

```
<xsl:template name="numeSablou">  
  <xsl:param name="numeParam1" />  
  <xsl:param name="numeParam2" />  
  ...  
</xsl:template>
```

```
<xsl:call-template name="numeSablou">  
  <xsl:with-param name="numeParam1" select="valParam1" />  
  <xsl:with-param name="numeParam2" select="valParam2" />  
  ...  
</xsl:call-template>
```


Crearea arborelui rezultat

xsl:value-of

```
<xsl:value-of select="expresieXPath" />
```

xsl:copy-of

```
<xsl:value-of select="expresieXPath" />
```

Transformarea identica:

```
<xsl:template match="/">  
  <xsl:copy-of select="." />  
</xsl:template>
```

xsl:copy

Crearea de noi elemente

xsl:element, xsl:attribute

```
<xsl:element name="tag">
  <xsl:attribute name="atribut1">
    <!-- Valoare atribut1>
  </xsl:attribute>
  ...
  <!-- Continutul elementului>
</xsl:element>
```

```
<xsl:template name="htmlLink">
  <xsl:param name="dest" select="UNDEFINED"/>
  <xsl:element name="a">
    <xsl:attribute name="href">
      <xsl:value-of select="$dest"/>
    </xsl:attribute>
    <xsl:apply-templates/>
  </xsl:element>
</xsl:template>
```


Crearea de texte și comentarii

xsl:text

```
<xsl:text> Java si XML </xsl:text>
```

xsl:comment

```
<xsl:comment>
```

```
Acest fisier este generat automat.
```

```
</xsl:comment>
```

va crea următorul comentariu:

```
<!--Acest fisier este generat automat.-->
```

Crearea de instrucțiuni de procesare

xsl:processing-instruction

```
<xsl:processing-instruction name="xml-stylesheet">  
  href="book.css" type="text/css"  
</xsl:processing-instruction>
```

va crea instrucțiunea de procesare:

```
<?xml-stylesheet href="book.css" type="text/css"?>
```

Definirea de variabile

xsl:variable

```
<xsl:variable name="numeVariabila" select="expresieXPath" />
```

Referirea variabilelor: \$numeVariabila

```
<xsl:variable name="medie"
              select="(nota[1]+nota[2])div 2" />
<xsl:text>Media notelor este:<xsl:text>
<xsl:value-of select="$medie"/>
```


Procesarea repetitivă

xsl:for-each

```
<xsl:for-each select="expresieXPath">  
  ...  
</xsl:for-each>
```

Să considerăm un document XML cu structura:

```
<agenda>  
  <persoana>  
    <nume>...</nume>  
    <datan>...</datan>  
  </persoana>  
  ...  
</agenda>
```

Exemplu de utilizare for-each

```
<xsl:template match="/">
  <html><body><table border="1">
    <tr bgcolor="silver">
      <th align="left">Nr.</th>
      <th align="left">Nume</th>
      <th align="left">Data nasterii</th>
    </tr>
    <xsl:for-each select="/agenda/persoana">
      <tr>
        <td><xsl:value-of select="position()" /></td>
        <td><xsl:value-of select="nume" /></td>
        <td><xsl:value-of select="datan" /></td>
      </tr>
    </xsl:for-each>
  </table></body></html>
</xsl:template>
```

Sortarea

xsl:sort

```
<xsl:sort select="element" order="ascending|descending"/>
```

Putem sorta agenda după diverse criterii:

```
<xsl:for-each select="/agenda/persoana">
```

```
  <!-- Sortare dupa nume -->
```

```
  <xsl:sort select="nume" order="ascending"/>
```

```
  ...
```

```
</xsl:for-each>
```

```
<xsl:for-each select="/agenda/persoana">
```

```
  <!-- Sortare dupa data nasterii -->
```

```
  <xsl:sort select="substring(datan,7,2)" order="descending"/>
```

```
  <xsl:sort select="substring(datan,4,2)"/>
```

```
  <xsl:sort select="substring(datan,1,2)"/>
```

```
  ...
```

```
</xsl:for-each>
```

Procesarea condițională: if

xsl:if

```
<xsl:if test="conditie">
  ...
</xsl:if>
```

Colorăm tabelul din două în două linii:

```
...
<xsl:for-each select="/agenda/persoana">
  <tr>
    <xsl:if test="position() mod 2 = 0">
      <xsl:attribute name="bgcolor">
        yellow
      </xsl:attribute>
    </xsl:if>
  ...
</tr>
...
```

Procesarea condițională: choose

xsl:choose - xsl:when - xsl:otherwise

```
...  
<td>  
<xsl:variable name="zi" select="substring(datan,1,2)" />  
<xsl:choose>  
  <xsl:when test="$zi=13">  
    <font color="red"> <xsl:value-of select="nume"/> </font>  
  </xsl:when>  
  <xsl:when test="starts-with(nume, 'A')">  
    <b> <xsl:value-of select="nume"/> </b>  
  </xsl:when>  
  <xsl:otherwise>  
    <xsl:value-of select="nume"/>  
  </xsl:otherwise>  
</xsl:choose>  
</td>  
...
```

Alte elemente XSLT

xsl:include

```
<xsl:include href="fisier.xml"/>
```

xsl:import

```
<xsl:import href="fisier.xml"/>
```

xsl:output

```
<xsl:output method="xml" indent="yes"/>
```

```
<xsl:output method="html"/>
```

```
<xsl:output method="text"/>
```


Exemplu

Să considerăm următorul document XML:

```
<?xml version="1.0" ?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="note_prez3.xsl"?>

<note an="3">
  <student>
    <nume> Ionescu </nume>
    <nota disciplina="Java"> 9 </nota>
    <nota disciplina="C"> 5 </nota>
  </student>
  <student>
    <nume> Popescu </nume>
    <nota disciplina="Java"> 8 </nota>
    <nota disciplina="C"> 6 </nota>
  </student>
  <student>
    <nume> Gigi </nume>
    <nota disciplina="Java"> 4 </nota>
    <nota disciplina="C"> 4 </nota>
  </student>
</note>
```

Transformare: mărirea notelor

```
<xsl:transform xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform" version="1.0">

  <xsl:template match="/">
    <xsl:apply-templates/>
  </xsl:template>

  <xsl:template match="*">
    <xsl:copy> <xsl:apply-templates/> </xsl:copy>
  </xsl:template>

  <xsl:template match="nota">
    <xsl:variable name="n" select="."/>
    <xsl:variable name="d" select="@disciplina"/>
    <xsl:element name="nota">
      <xsl:attribute name="disciplina"> <xsl:value-of select="$d"/> </xsl:attribute>
      <xsl:choose>
        <xsl:when test="$n < 10 and $n > 4">
          <xsl:value-of select="$n + 1"/>
        </xsl:when>
        <xsl:otherwise> <xsl:value-of select="$n"/> </xsl:otherwise>
      </xsl:choose>
    </xsl:element>
  </xsl:template>
</xsl:transform>
```


XPath

Ce este XPath ?

XPath este un limbaj de interogare conceput special pentru modelul ierarhic al unui document XML.

Expresiile XPath sunt folosite pentru:

- Selectarea nodurilor ce vor fi procesate
- Testarea unor condiții pe parcursul procesării
- Calcularea valorilor ce vor fi inserate în arborele rezultat

XPath ca limbaj de programare

Include facilități pentru lucrul cu șiruri, calcule numerice și operații logice.

Exemplu:

```
<xsl:template match="//persoana">
  <xsl:value-of select="concat('Id-ul este', @id)"/>
  ...
</xsl:template>
```

Specificațiile complete ale limbajului XPath:

<http://www.w3.org/TR/xpath>

Sintaxa XPath

XPath folosește multe din notațiile consacrate pentru directoare.

Regulile de bază pentru descrierea nodurilor sunt:

- / reprezintă separatorul pentru locații (căi)
- O cale absolută de la rădăcină începe cu /
- O cale relativă începe cu orice altceva în afară de /
- .. reprezintă părintele nodului curent
- . reprezintă nodul curent

Specificarea locațiilor

O locație (cale) XPath definește o mulțime de noduri.
Locațiile pot fi:

- absolute: $/pas1/pas2/.../pas_n$
- relative: $pas1/pas2/.../pas_n$

Structura unui pas este:

directie::nod[predicat]

- *directie*: relația dintre nodul curent și nodurile selectate
- *nod*: nodurile ce vor fi selectate
- *predicat*: condiție pentru filtrarea nodurilor rezultat

Specificarea direcțiilor

ancestor
ancestor-or-self
attribute
child
descendant
descendant-or-self
following
following-sibling
namespace
parent
preceding
preceding-sibling
self

Wildcard-uri

Următoarele notații au semnificație de wildcard:

*	orice nod de tip element
<code>text ( )</code>	orice node tip text
<code>node ( )</code>	orice nod, indiferent de tip
@*	orice atribut

Abrevieri

In XPath sunt permise următoarele abrevieri:

<i>nimic</i>	<code>child::</code> (nod este schivalent cu <code>child::nod</code>)
<code>@</code>	<code>attribute::</code>
<code>.</code>	<code>self::node()</code>
<code>..</code>	<code>parent::node()</code>
<code>//</code>	<code>descendant-or-self::node()/</code>

<code>//persoana</code>	Toate elementele 'persoana'
<code>//*</code>	Toate elementele din document
<code>../@id</code>	Atributul id al parintelui
<code>@*</code>	Toate attributele nodului curent
<code>}</code>	

Expresii

XPath oferă suport pentru expresii numerice, relaționale și logice. Operatorii permisi sunt:

+ - * div mod = != < <= > >= or and

Exemple:

```
persoana[@id != "0"]
```

atributul id trebuie sa nu fie 0

```
persoana[@id]
```

atributul id trebuie sa fie prezent

```
persoana[@id and @activ]
```

ambele attribute id si activ trebuie sa fie prezente

```
persoana[@activ='da']
```

selecteaza doar persoanele in activitate

```
persoana[salariu > 5000000]
```

```
persoana[nume='Popescu']
```

Funcții XPath

Funcțiile disponibile în XPath pot fi grupate astfel:

- La nivel de nod
- Pe șiruri de caractere
- Numerice
- Logice

Funcții la nivel de nod

count
id
last
local-name
name
namespace-uri
position

Exemple:

`persoana[last()]`   Selectează ultima persoană din document
`persoana[1]`   Selectează prima persoană din document, echivalent cu
`persoana[position()=1]`

Funcții pe șiruri de caractere

concat
contains
normalize-space
starts-with
string
string-length
substring
substring-after
substring-before
translate
position

Funcții numerice

ceiling
floor
number
round
sum

Exemplu:

```
<xsl:variable name="medie"  
              select="sum(nota) div count(nota) " />
```

Funcții logice

---

boolean

false

lang

not

true

Exemple de utilizare XSLT și XPath

Fișierul XML


```
<?xml version="1.0" ?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="note_prez1.xsl"?>

<note an="3">
  <student>
    <nume> Ionescu </nume>
    <nota disciplina="Java"> 9 </nota>
    <nota disciplina="C"> 5 </nota>
  </student>
<student>
  <nume> Popescu </nume>
  <nota disciplina="Java"> 8 </nota>
  <nota disciplina="C"> 6 </nota>
</student>
<student>
  <nume> Gigi </nume>
  <nota disciplina="Java"> 4 </nota>
  <nota disciplina="C"> 4 </nota>
</student>
</note>
```


Rezultatul dorit 1

Note anul 3

1. Ionescu
  - Java : 9
  - C : 5
2. Popescu
  - Java : 8
  - C : 6
3. Gigi
  - Java : 4
  - C : 4

Transformarea 1

```
<xsl:transform xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform" version="1.0">
<xsl:template match="note">
  <html>
  <body>
  <h1>Note anul <xsl:value-of select="@an"/></h1>
  <ol>
  <xsl:apply-templates/>
  </ol>
  </body>
  </html>
</xsl:template>

<xsl:template match="student">
  <b>
  <li> <xsl:value-of select="nume"/> </li>
  <ul>
    <li> <xsl:value-of select="nota[1]/@disciplina"/> :
      <xsl:value-of select="nota[1]"/> </li>
    <li> <xsl:value-of select="nota[2]/@disciplina"/> :
      <xsl:value-of select="nota[2]"/> </li>
  </ul>
  </b>
</xsl:template>
</xsl:transform>
```

Rezultatul dorit 2

Note anul 3

Nume	Nota1	Nota2	Media
Ionescu	9	5	7
Popescu	8	6	7
Gigi	4	4	4

Transformarea 2

```
<xsl:transform xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform" version="1.0">

<xsl:template match="note">
  <html><body>
    <h1>Note anul <xsl:value-of select="@an"/></h1>
    <table border="2" cellpadding="2">
      <th>Nume</th> <th>Nota1</th> <th>Nota2</th> <th>Media</th>
      <xsl:apply-templates/>
    </table> </body></html>
</xsl:template>

<xsl:template match="student">
  <tr>
    <td> <xsl:value-of select="nume"/></td>
    <td> <xsl:value-of select="nota[1]"/> </td>
    <td> <xsl:value-of select="nota[2]"/> </td>
    <xsl:variable name="medie" select="(nota[1]+nota[2])div 2" />
    <td>
      <xsl:choose>
        <xsl:when test="$medie < 5"> <xsl:value-of select="$medie"/> </xsl:when>
        <xsl:otherwise> <xsl:value-of select="$medie"/> </xsl:otherwise>
      </xsl:choose>
    </td></tr>
</xsl:template>
</xsl:transform>
```

Rezultatul dorit 3

Note anul 3

Nume	Nota C	Nota Java	Media
Ionescu	5	9	7
Popescu	6	8	7
Gigi	4	4	4

Transformarea 3


```
<xsl:transform xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform" version="1.0">
<xsl:template match="note">
  <html>
  <body>
  <h1>Note anul <xsl:value-of select="@an"/></h1>
  <table border="2" cellpadding="2">
  <th bgcolor="yellow">Nume</th>
  <xsl:for-each select="student[1]/nota">
    <xsl:sort select="@disciplina" order="ascending"/>
    <th bgcolor="#8080FF">
      <xsl:value-of select="concat('Nota ', @disciplina)"/>
    </th>
  </xsl:for-each>
  <th bgcolor="yellow">Media</th>
  <xsl:apply-templates/>
  </table>
  </body>
  </html>
</xsl:template>
```


Transformarea 3 (continuare)

```
<xsl:template match="student">
  <tr>
    <td> <xsl:value-of select="nume"/> </td>
    <xsl:for-each select="nota">
      <xsl:sort select="@disciplina"
                order="ascending"/>
      <td> <xsl:value-of select="."/> </td>
    </xsl:for-each>

    <xsl:variable name="medie" select="sum(nota) div count(nota)"/>
    <td>
      <xsl:choose>
        <xsl:when test="$medie < 5">
          <font color="red"> <b> <xsl:value-of select="$medie"/> </b> </font>
        </xsl:when>
        <xsl:otherwise>
          <b><xsl:value-of select="$medie"/> </b>
        </xsl:otherwise>
      </xsl:choose>
    </td>
  </tr>
</xsl:template>
</xsl:transform>
```

Rezultatul dorit 4

Statistica anul 3

Media notelor la Java : 7

Media notelor la C : 5

Transformarea 4


```
<xsl:transform xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform" version="1.0">

<xsl:template match="note">
  <html>
  <body>
    <h1>Statistica anul <xsl:value-of select="@an"/></h1>
    <xsl:variable name="tot" select="student/nota/@disciplina" />
    <xsl:variable name="dif" select="$tot[not(.=preceding::student/nota/@disciplina)]" />
    <xsl:for-each select="$dif">
      <p>
        <xsl:variable name="this" select="." />
        <xsl:variable name="note" select="//student/nota[./@disciplina=$this]" />
        <b> Media notelor la
        <xsl:value-of select="$this"/> :
        <xsl:value-of select="sum($note) div count($note) " />
        </b> <hr/> </p>
      </xsl:for-each>
    </body>
  </html>
</xsl:template>
</xsl:transform>
```


XQuery

Ce este XQuery ?

- Este un limbaj pentru interogarea datelor în format XML.
- Folosește sintaxa XML.
- XQuery + XML $\Leftrightarrow$ SQL + BD relaționale.
- XQuery și XPath sunt construite pe același model sintactic.
- Nu este încă un standard W3C

Exemplu:

Selectează toți studenții din fișierul "note.xml" care au o nota de 10

Funcția doc

Funcția `doc` returnează rădăcina unui document XML:

```
doc("note.xml")
```

Returneaza tot arborele

```
doc("note.xml")//student[nota=10]
```

Returneaza studentii cu macar o nota de 10

FLWOR

FLWOR = For, Let, Where, Order , Return.

```
for $x in doc("note.xml")/student
where $x/sum(nota) div count(nota)>5
order by $x/nume
return $x/nume
```


Java și XSLT

TrAX

TrAX este acronimul de la *Transformation API for XML*.
Este parte integrantă din distribuția JAXP.

XML sursa → Arbore DOM sursă → XSLT → Arbore
DOM destinație → XML destinație

Pachetele care oferă suport pentru transformări sunt:

- `javax.xml.transform`
- `javax.xml.transform.dom`
- `javax.xml.transform.stream`

Etapele transformării

1. Stabilirea sursei și a rezultatului
2. Crearea unui obiect `Transformer`
3. Transformarea propriu-zisă

Interfața `Source` descrie sursa unei transformări.

Implementări: `DOMSource`, `SaxSource`, `StreamSource`

Interfața `Result` descrie destinația unei transformări.

Implementări: `DOMResult`, `SaxResult`, `StreamResult`

Secvența de transformare


```
// Stabilim sursa si destinatia
Source source = new DOMSource(sourceDoc);
Result result = new DOMResult(resultDoc);

// Specificam fisierul cu regulile
Source style = new StreamSource("fisier.xsl");

// Cream obiectul Transformer
TransformerFactory transFactory =
    TransformerFactory.newInstance();

Transformer transformer =
    transFactory.newTransformer(style);

transformer.transform(source, result);
```


Afişarea unui arbore DOM


```
String filename = "fisier.xml";

DocumentBuilderFactory dbf = DocumentBuilderFactory.newInstance();
DocumentBuilder db = dbf.newDocumentBuilder();
Document doc = db.parse(new File(filename));

DOMSource source = new DOMSource(doc);
StreamResult result = new StreamResult(System.out);

TransformerFactory transFactory = TransformerFactory.newInstance();
Transformer transformer = transFactory.newTransformer();

transformer.setOutputProperty(OutputKeys.INDENT, "yes");
//transformer.setOutputProperty("indent", "yes");

transformer.transform(source, result);
```


Afişarea unui subarbore


```
// Selectam primul nod 'persoana' din arbore
NodeList list = document.getElementsByTagName("persoana");
Node node = list.item(0);

// Sursa o contruim folosind nodul selectat
DOMSource source = new DOMSource(node);
StreamResult result = new StreamResult(System.out);
...
transformer.transform(source, result);
```


Utilitarul Process

Utilitarul `Process` din distribuția JAXP permite efectuarea de transformări de la linia de comandă:

```
java org.apache.xalan.xslt.Process  
  -IN intrare.xml  
  -XSL transformare.xsl  
  -OUT rezultat.xml
```

Asta-i tot...

Ne vedem la laborator.